

HỌC TẬP VÀ LÀM THEO TẤM GƯƠNG ĐẠO ĐỨC HỒ CHÍ MINH:

cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, suốt đời vì dân

VÂN HÀ
tổng thuật

Kỷ niệm 122 năm ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh và hưởng ứng cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” được triển khai trên toàn quốc thời gian qua, ngày 18/5/2012, tại Hà Nội, Chi đoàn Viện Thông tin KHXH đã chủ trì tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề “Thanh niên Viện Thông tin KHXH học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh: cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, suốt đời vì dân”. Dưới đây là một số nội dung chính được trình bày và thảo luận tại Hội thảo.

1. Đạo đức Hồ Chí Minh là tấm gương trọn đời phấn đấu, hy sinh vì sự nghiệp giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người và nhân loại. Người luôn tin ở con người, tin tưởng vào trí tuệ và sức mạnh của nhân dân, dựa vào dân, lấy dân làm gốc, nguyện làm “người đầy tớ trung thành của nhân dân”. Người sống thật sự cần, kiệm, giản dị, coi khinh sự xa hoa, không ưa chuộng những nghi thức trang trọng. Suốt cuộc đời, Người sống trong sạch, vì dân, vì nước, vì con người.

Đối với thanh niên, sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi “thanh niên là một bộ phận quan trọng của dân tộc”. Người đánh giá cao khả năng của thanh niên, đồng thời cũng chỉ cho chúng ta thấy thanh niên có nhiệm vụ to lớn và nặng nề. Không phải tự nhiên mà thanh niên có thể đảm đương được vai trò quan trọng của mình, mà “thanh niên

muốn làm chủ tương lai cho xứng đáng thì ngay hiện tại phải rèn luyện tinh thần và lực lượng của mình, phải làm việc chuẩn bị cái tương lai đó”. Để thực hiện lời dạy của Người, trong những năm qua, lớp lớp các thế hệ thanh niên Việt Nam đã không ngừng học tập, rèn luyện, phấn đấu để trưởng thành và có thể tiếp tục gánh vác sự nghiệp cách mạng của các thế hệ đi trước.

“Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh suốt đời phấn đấu cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, làm người công bộc tận tụy, trung thành của nhân dân, đời tư trong sáng, cuộc sống riêng giản dị” là mục tiêu phấn đấu, rèn luyện trong nếp nghĩ, nếp làm của thanh niên; xem đó là bài học lớn trong việc hình thành và bồi dưỡng nhân cách thế hệ trẻ, thế hệ cách mạng trong thời đại mới. Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh là một quá trình

đồng thời. Học tập để hiểu thật rõ, thật đúng những gì Người đã nói và đã làm về đạo đức, và qua đó để noi gương Người mà thực hành trong cuộc sống.

2. Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng có thể khái quát thành bốn nội dung cơ bản là: Trung với nước, hiếu với dân; Yêu nước thương người; Cần kiệm, liêm, chính, chí công vô tư và Tinh thần quốc tế trong sáng. Trong đó, Trung với nước, hiếu với dân và cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư là hai nội dung được Người đề cập nhiều nhất trong các bài nói, bài viết của mình về đạo đức cách mạng. Cần, kiệm, liêm chính, chí công vô tư là một phẩm chất đạo đức gắn liền với các hoạt động hàng ngày của mỗi người.

Cần là cần cù, "siêng năng, chăm chỉ, cố gắng dẻo dai" trong học tập, trong lao động, trong chiến đấu và trong sản xuất; cần còn có nghĩa là làm việc có phương pháp, có khoa học và có trí tuệ.

Kiệm "là tiết kiệm, không xa xỉ, không hoang phí, không bừa bãi". "Kiệm tức là không lãng phí thì giờ, của cải của mình và của nhân dân"; Tiết kiệm khác với thói bủn xỉn, "tiết kiệm không phải là bủn xỉn", "khi có việc đáng làm, việc ích lợi cho đồng bào, cho Tổ quốc thì dù bao nhiêu công, bao nhiêu của, cũng vui lòng. Như thế mới đúng là tiết kiệm".

Liêm là liêm khiết, trong sáng, "là không tham lam"; không nịnh hót kẻ trên và cũng không thích người khác tâng bốc mình. Người căn dặn "trước nhất là cán bộ các cơ quan, các đoàn thể, cấp cao thì quyền to, cấp thấp thì quyền nhỏ. Dù to hay nhỏ, có quyền mà thiếu lương tâm là có dịp đục khoét, có dịp ăn của dút, có dịp "dĩ công vi tư". Vì vậy, cán bộ phải thực hành chữ Liêm trước, để làm kiểu mẫu cho dân".

"Chính là không tà, nghĩa là thẳng thắn, đứng đắn. Điều gì không đứng đắn, thẳng thắn nghĩa là tà". Làm việc chính là người thiện. Làm việc tà là người ác. Lười biếng, xa xỉ, tham lam là tà, là ác. Chính là luôn đấu tranh để bảo vệ lẽ phải, lên án những cái xấu, cái sai trái. Cần có thái độ chính kiến rõ ràng "việc phải thì dù nhỏ cũng làm, việc trái thì dù nhỏ cũng tránh"; "Việc gì cũng phải công bình, chính trực, không nên vì tư ân, tư huệ, hoặc tư thù, tư oán".

Chí công vô tư, là hết mình vì việc chung, mình vì mọi người, luôn luôn đặt lợi ích của Đảng, của Tổ quốc, của nhân dân lên hàng đầu; khi khó khăn thì đi trước, hưởng thụ sau; không tham tiền tài, địa vị, danh vọng, chỉ có một mục đích cao nhất là làm sao để cuộc sống của nhân dân no đủ, hạnh phúc, đất nước phồn vinh.

"Cần, kiệm, liêm, chính" có quan hệ chặt chẽ với nhau và với "chí công vô tư". Cần, kiệm, liêm, chính sẽ dẫn đến chí công vô tư. Ngược lại, đã chí công vô tư, một lòng vì nước, vì dân, vì Đảng thì nhất định sẽ thực hiện được cần, kiệm, liêm, chính. Không phải ngẫu nhiên mà đặt "cần, kiệm, liêm, chính" cạnh "chí công vô tư", bởi chúng có mối quan hệ mật thiết với nhau, vừa như là nội dung lẫn phương pháp của nhau. Trong đó "cần, kiệm, liêm là gốc của chính".

3. Cả cuộc đời cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh là hiện thân của tinh thần quyết tâm phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Để phụng sự nhân dân, theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, tất cả mọi người, ở mọi địa vị, mọi công tác, mọi hoàn cảnh đều phải có tinh thần trách nhiệm. Ý thức trách nhiệm của mỗi người trước hết thể hiện trong quan hệ với nhiệm vụ được giao, với công việc

phải làm. Khi được giao việc gì, bất kỳ lớn hay nhỏ, khó hay dễ, đều phải dồn hết tâm huyết làm đến nơi, đến chốn, làm một cách tự giác. Nếu làm việc theo lối cẩu thả, làm cho có chuyện, dễ làm khó bỏ, đánh trống bỏ dùi, gặp sao làm vậy..., là không có tinh thần trách nhiệm. Ý thức trách nhiệm còn thể hiện ở việc không thụ động, trông chờ, ỷ lại.

Phụng sự, phục vụ nhân dân phải luôn luôn quán triệt cán bộ là công bộc, là dày tớ của dân. Người chỉ rõ: “Làm cán bộ, tức là suốt đời làm dày tớ trung thành của nhân dân. Máy chữ a, b, c này không phải ai cũng thuộc đâu, phải học mãi học suốt đời mới thuộc được”. Làm dày tớ thì phải học dân, hỏi dân, hiểu dân. “Không học hỏi dân thì không lãnh đạo được dân. Có biết làm học trò dân, mới làm được thầy học dân”.

Tấm gương đạo đức cách mạng cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, một lòng vì dân, vì nước, cùng với tính giản dị vĩ đại và sự khiêm tốn cao độ của Người được cả thế giới ca ngợi và khâm phục. Một tác giả nước ngoài đã từng viết rằng: “Cuộc sống giản dị của Chủ tịch Hồ Chí Minh và sự gần gũi với nhân dân là đặc trưng cho tình yêu đối với đất nước của một Con Người đã trở thành huyền thoại ngay trong cả cuộc sống đời thường của mình. Một trong những yếu tố góp phần làm nên huyền thoại ấy bắt đầu từ điều vô cùng bình thường nhất, đó là những bữa ăn của vị Chủ tịch nước... Một tuần lễ ông nhin ăn một bữa, không phải là để hạ mình cho khổ sở, mà là để nêu một tấm gương dè xẻn gạo cho đồng bào đang làm giảm bớt nạn đói trong nước. Hết thấy mọi người xung quanh đều bắt chước hành động đó của ông...”.

4. Viện Thông tin KHXH là một cơ quan thông tin chuyên ngành về khoa

học xã hội và nhân văn, một trong những cơ quan có nguồn lực trẻ đông đảo nhất Viện KHXH Việt Nam hiện nay, số lượng đoàn viên, thanh niên trong Viện chiếm đến hơn một nửa. Trong những năm qua, đoàn viên thanh niên trong Viện đã tích cực thực hiện và hoàn thành tốt nhiều nhiệm vụ và hoạt động của cơ quan, đoàn thể, như:

- Với phương châm chăm chỉ học tập nghiên cứu, tận tụy với công việc, yêu lao động và trân trọng các giá trị lao động của cá nhân và tập thể; chăm chỉ lao động vì sự phồn vinh của mỗi gia đình và vì sự lớn mạnh của tập thể cơ quan đúng như những lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Thanh niên phải ra sức học tập chính trị, văn hóa và khoa học, kỹ thuật. Học có tốt, hành mới tốt”, thời gian qua phong trào hoạt động nghiên cứu khoa học của thanh niên trong Viện diễn ra sôi nổi với tinh thần làm việc nhóm tích cực cũng như tích cực hỗ trợ giúp đỡ nhau cùng tiến bộ trong công tác chuyên môn; nhiều đoàn viên được giao làm chủ nhiệm nhiệm vụ cấp Bộ, một số đoàn viên làm thư ký cho các đề tài và nhiệm vụ cấp Bộ, nhiều đoàn viên tham gia làm cộng tác viên, viết bài cho các đề tài và nhiệm vụ khoa học cấp Bộ và làm chủ nhiệm các chuyên đề độc lập. Bên cạnh đó, các đoàn viên thanh niên thuộc khối thư viện Thư viện KHXH, với những đặc thù riêng trong công việc, luôn tận tụy, có ý thức hoàn thành tốt những công việc được giao và hết lòng phục vụ nhu cầu độc giả. Sự khiêm tốn, chí công vô tư, tận tụy, hết lòng phục vụ bạn đọc là một trách nhiệm được đặt lên hàng đầu đối với các cán bộ thư viện; không gây phiền hà, sách nhiễu người khác; luôn gần gũi, gần bó với đồng chí, đồng nghiệp, với bạn đọc.

- Thực hành tiết kiệm các nguồn lực được cấp cho công việc. Biết chi tiêu hợp lý, chính đáng, hiệu quả các nguồn kinh phí của Nhà nước đầu tư cho Viện, đó chính là tiết kiệm công sức của nhân dân, tiết kiệm các nguồn lực của xã hội. Khi tiến hành công việc phải đảm bảo tiến độ, tính chính xác tức là "tiết kiệm thời giờ của mình và của người khác". Điển hình là việc Chi đoàn kêu gọi tiết kiệm điện hưởng ứng "Giờ Trái đất" hàng năm với khẩu hiệu "Tôi và bạn hãy cùng tiết kiệm điện"; huy động sức thanh niên tham gia đóng gói, vận chuyển kho sách khi Thư viện KHXH đang trong giai đoạn chuyển trụ sở... Thực hiện tinh thần "nhường cơm, sẻ áo", đóng góp ủng hộ trẻ em Bản Vạc (Lạng Sơn), đồng bào dân tộc ở Hà Giang, tương trợ người nghèo thông qua đóng góp công quỹ, ủng hộ cho vùng thiên tai, bão lũ... Đó là những hành động thiết thực rất có ý nghĩa, cần được tiếp tục và nhân rộng hơn nữa.

- Ngoài ra, lực lượng thanh niên Viện cũng thể hiện vai trò nòng cốt, góp phần quan trọng tạo nên những thành quả đáng khích lệ trong các phong trào thi đua yêu nước, hoàn thành nhiệm vụ chính trị chuyên môn, phong trào thi đua "Xây dựng cơ quan văn hóa và ngày làm việc 8 giờ chất lượng, hiệu quả", phong trào "Thực hiện tiết kiệm, chống lãng phí và chống tham nhũng", cuộc vận động xây dựng người cán bộ công chức "Trung thành, sáng tạo, tận tụy, gương mẫu" gắn với các phong trào "Lao động giỏi, lao động sáng tạo"...; Tham gia, phối hợp thực hiện các chương trình, các hoạt động Đảng, Đoàn và Công đoàn, trong đó có Hội nghị học tập, quán triệt, tuyên truyền và triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng, cuộc thi tìm hiểu "Huyền thoại

đường Hồ Chí Minh trên biển", cuộc vận động "Nghĩa tình biên giới hải đảo", cuộc vận động ủng hộ quỹ "Vì Trường Sa thân yêu"... nòng cốt xung kích trong các hoạt động văn nghệ thể thao, tích cực tham gia phong trào "Tuổi trẻ tình nguyện" và chiến dịch "Hè tình nguyện", v.v...

- Xây dựng đời sống văn hóa trong và ngoài cơ quan, tích cực thực hiện tiết kiệm, phòng chống tham nhũng, lãng phí, nỗ lực xây dựng tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh, xây dựng tổ chức đoàn năng động, sáng tạo, không ngừng lớn mạnh.

Trong thời gian tới, đoàn viên thanh niên Viện Thông tin KHXH cần tiếp tục:

- Thực hành lối sống giản dị, trong sạch, không để bị tha hóa, biến chất bởi các thói hư, tật xấu của xã hội, biết tự bảo vệ mình và gia đình trước những cám dỗ, tác động tiêu cực của xã hội, chú trọng nội dung, chất lượng con người và công việc. Làm đúng lời Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn "Tự mình phải chính trước, mới giúp người khác chính. Mình không chính, mà muốn người khác chính là vô lý".

- "Cần phải trung thành, thật thà, chính trực". Rèn luyện và thể hiện nhân cách đứng đắn, có trí tuệ, có tiếng nói và chính kiến trước những công việc của tập thể; không bè phái, không tham lam, không làm việc xấu xa có hại cho hình ảnh bản thân, gia đình và cơ quan; nói và làm thiện, "việc phải dù nhỏ cũng làm, việc trái dù nhỏ cũng tránh", sống có tình cảm, trước sau, nhân ái, chan hòa.

- Phấn đấu đạt tới "Chí công vô tư". Quan tâm đến cộng đồng xã hội, chia sẻ trách nhiệm của mình với cái chung, biết sống vì tập thể, tạo dựng một tập thể đoàn kết tại nơi làm việc cũng như

nơi cư trú, đồng thời lên án chủ nghĩa cá nhân và các cá nhân xâm hại của công, các giá trị chung của cộng đồng.

- Mỗi người cần phải học thói quen tiết kiệm, tiết kiệm không chỉ trong suy nghĩ mà thiết thực hơn là tiết kiệm trong từng hành động, việc làm cụ thể, như: sử dụng các thiết bị điện hợp lý, có thói quen đúng giờ, tránh để người khác chờ đợi,...

- Học tập, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, hăng hái nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn gắn với tăng cường số lượng, nâng cao chất lượng các sản phẩm nghiệp vụ thư viện, thông tin nghiên cứu, góp phần không nhỏ vào quá trình phát triển ngày càng lớn mạnh của cơ quan đơn vị.

- Thể hiện vai trò xung kích trong học tập, rèn luyện, thường xuyên cập nhật thông tin lý luận và thực tiễn, đáp ứng yêu cầu tiêu chuẩn của người cán bộ thư viện, cán bộ thông tin nghiên cứu trong tình hình phát triển hiện tại và lâu dài của cơ quan đơn vị.

- Tham gia hoạt động xuất bản, tạp chí, tài liệu phục vụ nghiên cứu, các công tác phổ biến tin, bổ sung nguồn lực thông tin, xử lý tài liệu theo dây chuyền thư viện, tổ chức, bảo quản kho sách... góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của Thư viện KHXH, của Viện Thông tin KHXH.

- Phấn đấu, rèn luyện để trở thành quần chúng ưu tú, trở thành Đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam.

THAM LUẬN CỦA HỘI THẢO

1. Nguyễn Thị Thanh Hải: Thanh niên Viện thông tin KHXH hội học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay (*Báo cáo đề dẫn Hội thảo*).

2. Trương Tuấn Anh: Hồ Chí Minh – một tấm lòng cao cả, suốt đời trung thành với nhân dân, vì nhân dân, vì đất nước.
3. Ngô Mai Diên: Góp phần học tập và làm theo tấm gương đạo đức: cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư của Chủ tịch Hồ Chí Minh.
4. Nguyễn Thị Bích Hạnh: Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh về đức tính: cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Liên hệ với thanh niên Viện Thông tin KHXH trong công tác và sinh hoạt chung.
5. Nguyễn Thị Hiền: Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh về nâng cao ý thức trách nhiệm, hết lòng phục vụ nhân dân.
6. Nguyễn Thị Thanh Hòa: Nâng cao phẩm chất, phong cách làm việc của cán bộ công chức theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh
7. Phạm Xuân Hoàng: Đoàn viên, thanh niên Viện Thông tin KHXH học tập được những gì từ tấm gương Hồ Chí Minh về “cần, kiệm, liêm, chính” và “chí công vô tư”?
8. Bùi Thị Hồng: Thanh niên Viện Thông tin KHXH phấn đấu học tập phong cách sống giản dị và tiết kiệm của Chủ tịch Hồ Chí Minh.
9. Trương Đại Nghĩa: Học tập tấm gương Hồ Chí Minh: tận tụy phục vụ nhân dân.
10. Bùi Minh Phượng: Ý nghĩa của đời sống đạo đức Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay.
11. Phạm Thu Trang: Lý tưởng và đạo đức của thanh niên: từ tư tưởng Hồ Chí Minh đến thực tiễn.